

41. İnsanın Varlık Gayesi Kulluk

İnsanın varlık gayesi, hayatta olması ve dünyaya gönderilmesinin sebebi kulluktur. Çünkü bizi insan olarak yaratan Allah bizden ona kulluk etmemizi istiyor. İnsan diğer canlılara göre daha üstün bir şekilde yaratılmıştır. Bundan dolayı Allah'ı bilip tanımak gerekir. Allah'ın verdiği akıl bunu gerektirir. Sayamayacağımız kadar nimetleri Allah bize vermiştir. Bir insan başka bir insandan karşılıksız bir hediye aldığında teşekkür eder. (Burada 'Marketten alışveriş yapınca nasıl parasız bir şey alamıyoruz' denilebilir). Bize sayısız nimetleri veren Allah'a karşı teşekkürümüz de bir kulluktur.

Eğer Allah'a karşı sorumluluklarımızı yerine getirmezsek, bizi yaratanı tanımazsak akılsızlık yapmış oluruz. Çünkü insan hayvanlardan farklı yaratılmıştır. Bunun gereği kulluktur. Diğer canlılar da kendi dilleri ile Allah'a kulluk yapar. Fakat insan aklıyla ve iradesiyle kulluk yapıyorsa en şerefli varlıktır. Kulluk görevlerimiz ise örneğin Rabbimizi tanımak, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek, zekât vermek, dua etmek, kuran okumak, başkalarına yardımcı olmak, ilim öğrenmektir.

Kulluk yaptığımızda, yani ibadetlerimizi yerine getirdiğimizde kulluk görevimizi yapmış oluruz. Öğretmen nasıl bize ödev veriyor ve onu yapmamız gerekiyor, yapmadığımızda öğretmen tarafından hesaba çekiliyoruz. (Okuldan ve derslerden örnek verip 'sınava çalışmazsak 4 veya 5 alıyoruz' denebilir). Kulluğunu yapmayan insan da ödevini yapmayan öğrenci gibi hesaba çekilir.

İnsan başıboş bir varlık değildir. Her istediğini kafasına göre yapamaz. ('Arabalar yoldan geçerken, kırmızı ışık yanarken yolun karşısına geçermiyiz?' 'Araba çarpar!' deyip örnek verilebilir). Bizi yaratan Allah'ın istediklerini yapmalıyız. Allah'ın istediklerini onun rızası için yaparsak kulluğumuzu yapmış oluruz. Böylelikle huzura kavuşuruz. Her şeye gücü yeten Allah'ı tanımazsak, bu ağır dünya hayatındaki zorluklara güçsüz halimizle karşı koymak zorunda kalırız.

Biz kulluk yapmakla değer kazanıyoruz. Kulluk yapmayıp Allah'ı tanımazsak şu koca kâinata

güçsüz halimizle büyüklük taslamış oluruz. Hem bu dünyada, hem de ahirette cezasını çekeriz. Varlık gayesini(amacını) bilmeyen bir insan boş bir hayat yaşar, hayatı anlamsız olur. Allah'ın verdiği o kadar değerli nimetleri boş yere harcamış olur.

Dünyada yaratılan her varlığın bir görevi vardır. Mesela ağaçlar oksijen üreterek havayı temizlerler. Güneş ısı ve ışık vererek dünyayı aydınlatır. Bunun gibi birçok örnek verebilir. Allah her varlığa bu şekilde bir görev vermiş, insanlara da kulluk ve ibadet yapma görevini vermiştir. İnsanın iki yönü vardır. Bir yönü maddi, diğer yönü manevidir. Maddi yönündeki ihtiyaçları; yemek yeme ve su içme, yani yaşamını sürdürmektir. Manevi yönündeki gıdası ise kulluktur.

Kulluğu ile Efendimiz En Güzel Örnek

Hele ibadeti, hele ibadeti! O'nun ibadetine bakan insan, sanki O, hayatında başka hiçbir iş yapmayıp hep ibadet ettiği zannederdi. Evet O, kulluğunda bu kadar derindi. Zaten, bütün güzelliklerde de O öyle değil miydi?

O, namazında kulluğunu o kadar derin temsil ediyordu ki neredeyse ağlamadığı namaz yok gibiydi. Sahabeler, namaz kılarken O'nun değirmen taşının ses çıkardığı gibi ses çıkardığını söylemektedir. Ebette ki bu hâl, O'nun en yüksek seviyede kulluğunu yapabilme gayretinden ileri geliyordu.

Namaz O'nun âdeta şehvetle arzuladığı bir işti. Başka hiçbir zevk, O'na namazın verdiği zevki vermiyordu. O'nun içindir ki, bir gün şöyle buyurmuştu: "Bana (üç şey) sevdirdildi: Namaz, kadın, güzel koku; namaz ise benim gerçek göz aydınlığım." (bkz. Nesâî, İşaretü'n-Nisâ 1). Bizden birine, en çok sevdiğimiz insanlardan birinin geldiği müjdelense, nasıl sevinir ve mutlu olursak Allah Resulü de namaza duracağı zaman bizim bu duyduğumuz sevinçten yüzlerce kat fazla sevinç ve coşku duymaktaydı. Efendimiz şöyle buyurmaktadır: "Allah her nebiye bir arzu, istek

ve şehvet vermiştir. Bana gelince benim şehvetim, gece namaz kılmaktadır.”

Hz. Âişe Validemiz (r.anha) anlatıyor:

“Bir gece uyandığımda, Allah Resulü’nü yanımda göremedim. Aklıma diğer hanımlarından birinin yanına gitmiş olabileceği ihtimali geldi. El yordamıyla etrafı yokladım. Elim ayağına dokundu. O zaman Allah Resul’ünün namaz kılmakta olduğunu anladım... Başı secdedeydi. Kulak verdim, hıçkırığa hıçkırığa ağlıyor ve şöyle yakarıyordu:

“Allah’ım! Senin gazabından Senin rızana sığınırım. İnkâbından affına sığınırım. Allah’ım! Başka değil, Senden yine Sana sığınırım. (Celâlınden cemâline, gazabından rahmetine, azamet ve heybetinden, şefkat ve re’fetine sığınırım.) Zatını sena ettiğin ölçüde, Sen’i sena etmekten âciz olduğumu itiraf ederim.”

Efendimiz, Kur’an okutur, dinler ve ardından da “Kur’an’ı indiği gibi dinlemek isteyen ibn-i Ümmi Abd’den (ibn Mes’ud) dinlesin” buyururlardı. O bir ilim okyanusuydu.

Efendimiz ömrünü kullukla geçirmişti. Namaz, O’nun en sevdiği gözdesiydi. Gece-gündüz namaz kıldı ve hep öyle yaşadı. Nasıl yaşanırsa öyle ölüneceğini zaten O söylememiş miydi? Ve her fâni gibi O da ölecekti. Ama o, “namaz” diyerek yaşamıştı ve namaz diyerek hayata veda edecekti...

O’nun ibadeti, bir bütünlük arz ediyordu. Namazı en mükemmel şekliyle eda ederken, başka bir ibadet çeşidi olan orucu da ihmal etmiyordu. Haftanın bir-iki gününü mutlaka oruçlu geçiriyor; bazen de o kadar uzun süre oruç tutuyordu ki, sanki hiç iftar etmiyor zannedilirdi. Hatta sadece kendisine özel olarak (visal orucu) iftar etmeden birkaç gün üst üste oruç tuttuğu da olurdu.